

Til Mattilsynet
Seksjon for virksomhetsstyring v/Rolf Ivar Gran

Oslo, 21.mars 2023

Høringssvar til forslag om nytt gebyr for stevneveterinærtjenester

Det Norske Travselskap (heretter kalt DNT) viser til Mattilsynets ønske om høringsinnspill til forslaget om endring av forskrift om gebyr i matforvaltningen, heretter kalt gebyrforskriften. Forslaget omfatter etablering av en gebyrordning til dekning av Mattilsynets utgifter med administrasjon og avlønning av offentlige stevneveterinærer som skal føre tilsyn med trav- og galoppløp med totalisatorspill.

GENERELLE BETRAKNINGER

Trav- og galoppløp er i forskrift om velferd for hest og hund i konkurranse (heretter konkurransedyrforskriften) definert som høyintensive konkurranser for hest, jf. § 3 h. Den samme definisjonen er også gitt distanseritt lengre enn 40 kilometer, terrengprøver innen feltritt, maratonprøven i kjøring og internasjonale konkurranser og NM i dressur- og sprangridning.

Likevel er trav- og galoppsporten eneste hestesport som er pålagt at stevneveterinæren skal være offentlig, det vil si ansatt i Mattilsynet, jf. § 12, andre avsnitt. For øvrige høyintensive konkurranser skal stevneveterinæren utnevnes av arrangøren selv.

Forskriften henviser i den sammenhengen til at ordningen med offentlig stevneveterinær gjelder for hesteløp som er arrangert av selskap med totalisatorbevilling, til tross for at det ikke foreligger noen dokumentasjon som viser at travløp med spill medfører en større risiko for hestenes velferd enn for andre dyr som benyttes til samme formål.

INNSPILL TIL FORSLAGET OM ENDRING AV GEBYRFORSKRIFTENS § 15 C:

Av forslaget til endringer i forskriftens § 15 C fremkommer det at det er selskap som har totalisatorbevilling som har plikt til å betale gebyr til dekning av utgifter til offentlig stevneveterinærs tilsyn og kontroll ved trav- og galoppløp.

Dette står i motstrid til forskrift om fordeling av overskuddet fra pengespill på hest § 4. Av første strekpunkt fremkommer det at tildelte midler fra overskuddet til enerettsaktøren blant annet skal benyttes til dekning av arrangementskostnader gjennom tilskudd til den enkelte travbane.

INNSPILL TIL FORSLAGET OM ENDRING AV GEBYRFORKRIFTENS § 15 D:

Gebyrstørrelsen er fastsatt med bakgrunn i antallet timer med beregnet arbeidstid pr. løpsdag, samt antallet stevneveterinærer som Mattilsynet mener må være til stede på den enkelte løpsdag for å føre nødvendig tilsyn med travsporten..

Mattilsynet har lagt til grunn følgende underlag for sin beregning:

Løpstype	Varighet (t)	Antall vet.
Kveldstrav - hverdag	5	1
Kveldstrav - helg	5	1
Lunsjtrav - hverdag	3,5	1
Lunsjtrav - helg	3,5	1
Trav V75 - hverdag	5,5	2
Trav V75 - helg	5,5	2

Varighet på travets stevner:

Konkurransedyrforskriftens § 12 må forstås slik at Mattilsynets stevneveterinærer skal føre tilsyn med de løpene som avvikles med totalisator. Det er derfor utenfor forskriftens krav at stevneveterinæren også fører tilsyn med travsportens kvalifiseringsløp (prøveløp), løp på idealtid (mønstringsløp og barneidrett (ponniløp)).

Videre er det slik DNT ser det ikke grunnlag for at stevneveterinæren skal møte opp senest 75 minutter før det første løpet skal starte, slik det fremkommer av instruksens pkt. 1.1. Travløp med totalisator avvikles på permanente baner, der fasilitetene i all hovedsak er kjente fra gang til gang. Det innebærer at det relativt sett vil være en liten del av konkurranseområdet som stevneveterinæren trenger å inspisere før hver løpsdag, i praksis begrenset til løpsbanen. Her finnes det også ressurspersoner på alle baner som kan bistå stevneveterinæren dersom det oppstår saker det må tas stilling til.

Med den nedgangen som travsporten har opplevd de senere årene i antallet tilgjengelige løpshester, så arrangeres det totalt sett også færre travløp. Dette får igjen betydning for antallet hester som deltar i løpene, antallet løp pr. løpsdag og til slutt varigheten av travsportens stevner.

Oversikt over gjennomsnittlig antall hester pr. løp totalt (alle baner):

2022	2021	2020	2019	2018	2017
9,21	9,35	10,2	9,9	9,91	10,32

Oversikt over varigheten på den enkelte løpsdag (timer):

	< 7 løp	7 løp	8 løp	9 løp	10 løp
Kveldstrav – hverdag		2,15	2,5	3	3,5
Kveldstrav – helg		2	2,5	2,45	3
Lunsjtrav – hverdag	1,5	2 - 2,5	2,45		
Lunsjtrav – helg	1,5	2			
V75 – hverdag		2	2,5	2,45	
V75 – helg dag				3	
V75 – helg kveld				3	

Oversikten kan verifiseres gjennom å gå inn på travsportens start-/resultatlisters på www.travsport.no

Travsporten avviker kun noen ytterst få stevner med flere enn 10 løp gjennom året. Dette begrenser seg til fem V75-omganger på helg (12 løp), samt to kvalifiseringsdager til Norsk Travkriterium- og Derby (12-13 løp). Her forlenges varigheten på stevnet til 4 – 4,5 timer.

Det Norske Travselvskap har forståelse for at det tillegges noe tid i for- og etterkant for at stevneveterinæren skal få utført oppgaver som rapportskrivning osv. i henhold til instruks. Men det er likevel ikke grunnlag for å beregne det antallet timer pr. løpsdag som Mattilsynet har satt opp i sin oversikt.

Det kan også tillegges at hvor mange løp som avvikes pr. løpsdag i større grad varierer avhengig av bane enn av løpstype. Eksempelvis avvikes det oftere 10 løp på kveldstravet på hverdager i Bergen, Forus og på Varig Orkla, mens det sjelden eller aldri avvikes løpsdager med mer enn 7-8 løp i Harstad.

Antallet stevneveterinærer pr løpsdag:

Av beregningsgrunnlaget oversendt fra Mattilsynet fremkommer det at etaten legger til grunn at det skal være to stevneveterinærer til stede på V75-dager. Det Norske Travselvskap mener at det ikke foreligger grunnlag for dette.

Av konkurransedyrforskriften fremkommer det tydelig at det er arrangør/arrangørorganisasjonen som har ansvaret for å ivareta velferden til hester som deltar i løp. Dette innebære i praksis at det er sporten selv som formelt har ansvaret for å fatte avgjørelser om hesters skikkethet osv.

Stevneveterinærens ansvar begrenses i all hovedsak til å omhandle veiledning av arrangøren, samt hestenes trenere, kusker, dersom det foreligger usikkerhet knyttet til forhold av betydning for hestenes velferd. Med bakgrunn i dette har travsporten endret sine rutiner slik at det nå er sportens egne funksjonærer som ivaretar dette, samt at sportens selv håndterer eventuelle klager, behov for informasjon osv.

Videre er sporten pålagt å ha en veterinær beredskapsordning i tilfelle av at det oppstår akutte skader eller sykdom på de hestene som deltar i travløp. Selv om Mattilsynet har inntatt i stevneveterinærinstruksen at det skal ytes nødhjelp etter dyrehelsepersonelloven § 14, så er Mattilsynet selv usikker på hvor langt dette ansvaret strekker seg. Alle travbaner har derfor fått på plass en ordning med veterinær i hvilende vakt, og som skal kunne være på plass på travbanen innen ca. 45 minutter ved behov.

Stevneveterinærinstruksens pkt. 3 fastsetter at stevneveterinærene skal identifisere utenlandske hester i tråd med den nordiske avtalen om forenklet grensepassering. Dog er det slik i praksis at det er sportens egne funksjonærer – dopingkontrollørene - som utfører denne oppgaven på langt de fleste baner. Den reviderte utgaven av den nordiske avtalen om forenklet grensepassering stiller heller ikke krav til at slik identifisering må foretas av Mattilsynets stevneveterinærer. Sportens egne funksjonærer kan også bekrefte disse hestenes deltakelse i travløpene, noe som også er praksis på en del baner.

Det skal tillegges at også ansvaret for antidopingarbeidet, herunder dopingkontrollen på banen, er tillagt DNT som arrangørorganisasjon. Sporten har derfor ansatt og utdannet egne dopingkontrollører som utfører dette arbeidet etter egen instruks og rutinebeskrivelse. DNT er takknemlig for det samarbeidet som innebærer at stevneveterinæren kan være behjelpelig med å ta ut blodprøve på hester i spesielle tilfeller, men utover det er det ingen grunn til at stevneveterinæren skal bli belastet med oppgaver i tilknytning til dette arbeidet. Likevel er vi kjent med at stevneveterinæren på enkelte baner deltar fullt ut med prøvetaking av hester på løpsdager der de er to i arbeid.

Det foreligger ingen dokumentasjon som tilsier at arbeidsmengden til stevneveterinæren øker på de løpsdager som avvikles med V75-spill. Ei heller er det grunnlag for å påstå at velferden for hester som deltar på disse stevnene er utsatt for større risiko enn på andre løpsdager. Det er uforståelig at hvilke spill Norsk Rikstoto velger å tilby på travsportens produkter, skal ha betydning for antallet stevneveterinærer som skal føre tilsyn. Etter DNTs oppfatning er det derfor mer enn tilstrekkelig med én stevneveterinær til stede også på løpsdager med V75-spill.

KOMMENTAR TIL AVSNITTET OM ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER:

Det fremkommer av høringsbrevet at Mattilsynets fastsettelse av gebyrstørrelse vil medføre en økning av travsportens utgifter til stevneveterinærordningen med 0,5 mill.kr. Denne økningen kommer i tillegg til de økte utgifter som følger av de øvrige krav som travsporten ble pålagt gjennom konkurransedyrforskriften, slik som egen dyrevelferdskontrollør og veterinær beredskapsordning på alle løpsdager. Disse to ordningene har alene påført travsporten økte kostnader i størrelsesorden 2 millioner kr årlig.

Det synes som at den delen av gebyrets størrelse som omhandler timeantall kan ha kommet fra Mattilsynets ansatte stevneveterinærer selv. Videre er timesatsen for stevneveterinærene fastsatt etter forhandlinger mellom Den Norske Veterinærforening og Mattilsynet. Det gjør at forhandlingene ikke har hatt en reell motpart til å ivareta kostnadsøkning, all den tid dette ikke har vært en kostnad som Mattilsynet skulle dekke selv. DNT har ikke tilstrekkelig tillit til at habiliteten er ivaretatt i forslaget til gebyrer, da timesatsen som har blitt benyttet langt overstiger timesatsen til øvrige ansatte veterinærer i Mattilsynet.

DNT er positive til tiltak for å bedre og sikre hestenes velferd i forbindelse med trening og deltakelse i travløp. Dette er synliggjort gjennom all vår kommunikasjon med Mattilsynet, samt det betydelige arbeidet som er lagt ned for å innfri konkurransedyrforskriftens krav til oss som arrangørorganisasjon. Dog skal det bemerkes at de kravene som hviler på travsporten er mer omfattende enn andre hestesportsorganisasjoner som arrangerer konkurranser som er definert som høyintensive. I tillegg er travsportens inntekter i samme periode betydelig redusert.

Dette ble tatt opp på et møte med Landbruks- og matdepartementet høsten 2021, og DNT ble da forsikret om at bestemmelsene i konkurransedyrforordningen ikke skulle medføre økte kostnader for sporten.

OPPSUMMERING:

DNT ber om at Mattilsynet hensyntar de synspunkter som fremkommer av vårt høringsinnspill, både hva gjelder selve beregningsgrunnlaget for gebyrsatsene, samt det faktum at kravene som følger av konkurransedyrforordningen allerede har medført en betydelig utgiftsøkning for travsporten.

Det Norske Travselsskap har forståelse for at Mattilsynet også må få dekket sine utgifter til en slik ordning, og foreslår alternativt at Mattilsynet kan vurdere om det er behov for å føre tilsyn med samtlige av travsportens løpsdager året igjennom, eller om Mattilsynets oppgave kan ivaretas på annen måte. Det kan i den sammenhengen henvises til at alle våre løpsdager der Norsk Rikstoto tilbyr totalisatorspill filmes, og kan følges via Norsk Rikstoto sine nettsider.

Oslo 21.mars 2021

Det Norske Travselsskap

Svein Morten Buer
Generalsekretær